

LATVIJAS VALSTS PREZIDENTS

PAZIŅOJUMS

Rīgā

2023. gada 27. septembrī

Nr. 12

Par likumprojektu “Grozījumi Krimināllikumā”

Daru zināmu, ka saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmes 65. pantu esmu sagatavojis un iesniedzis Saeimai izskatīšanai likumprojektu “Grozījumi Krimināllikumā”.

Ikvienai demokrātiskai valstij ir pienākums rīkoties, lai garantētu savas demokrātiskās sistēmas stabilitāti un efektivitāti. Valsts sodu politika ir viena no paš aizsargājošās demokrātijas izpausmēm, ar krimināltiesiskiem līdzekļiem vērsties pret iekšējo un ārējo valsts apdraudējumu.

Krimināllikuma X nodaļa “Noziegumi pret valsti” 2016. gadā tika būtiski grozīta, pārskatot arī sodus par šajā nodaļā paredzētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem. Šo grozījumu mērķis bija nodrošināt iespēju savlaicīgi reaģēt uz iespējamo apdraudējumu, kas vērstas pret Latviju, vai citādu apdraudējumu Latvijas nacionālās drošības interesēm (*plašāk sk. 12. Saeimas likumprojekta “Grozījumi Krimināllikumā” (Nr. 514/Lp12) anotāciju*).

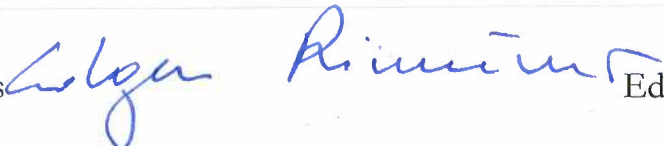
Starptautiskā drošības situācija kopš minēto grozījumu spēkā stāšanās ir būtiski pasliktinājusies, un Latvija jau vairākus gadus izjūt īpašu apdraudējumu.

Kopš 2021. gada Baltkrievija īsteno hibrīduzbrukumu uz Latvijas – Baltkrievijas robežas. Lai bargāk vērstos pret tiem, kuri nelikumīgi pārvieto personas pāri Latvijas valsts robežai vai ļaunprātīgi nodrošina personas ar iespēju nelikumīgi uzturēties Latvijā, ar šādām darbībām sekmējot Baltkrievijas hibrīduzbrukuma īstenošanu, Saeimā šobrīd tiek izskatīti grozījumi atbilstošajos Krimināllikuma pantos (*sk. 14. Saeimas likumprojektu “Grozījumi Krimināllikumā” (Nr. 352/Lp14)*).

Savukārt 2022. gada 24. februārī Latvijas kaimiņvalsts – Krievija uzsāka neslēptu pilna apmēra militāro iebrukumu Ukrainā. Krievijas izvērstajam karam Ukrainā ir tieša negatīva ietekme uz Latvijas nacionālo drošību.

Uzskatu, ka Krimināllikumā iekļautajam regulējumam ir jābūt atbilstošam aktuālajam apdraudējumam, tas nedrīkst būt nesamērīgi vājš, salīdzinājumā ar potenciālo kaitējumu valsts un sabiedrības interesēm, vai nesamērīgi ierobežojošs iepretim aizvien jaunām indivīdu kaitīgās darbības izpausmēm. Latvijas sodu politikai jānodrošina, ka sodi spēj līdzsvaroti sasniegt visus Krimināllikumā noteiktos soda mērķus, tajā skaitā aizsargāt sabiedrības drošību un atturēt no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Tādējādi Latvijas sodu politikai ir jābūt efektīvam instrumentam, kas ir valsts rīcībā, vēršoties pret noziegumiem, kas apdraud Latvijas nacionālo drošību.

Uzskatu, ka bargāku sodu noteikšana Krimināllikumā par noziegumiem pret valsti būs nepārprotams likumdevēja vēstījums gan Krimināllikuma piemērotājiem, gan Latvijas un ārvalstu sabiedrībai, ka Latvija nepieļaus savas drošības apdraudējumu.

Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs